

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบัน เทคโนโลยีได้เป็นที่สนใจของคนทุกมุมโลกทุกสาขา เทคโนโลยีจึงเป็นที่แพร่หลายและนำมาใช้ในการทำงานและชีวิตประจำวัน การเรียนการศึกษาในสมัยนี้ จึงมีการออกแบบหลักสูตรที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีเข้าไปด้วย เทคโนโลยีที่ล้ำหน้าที่สุดที่คนทั่วโลกให้ความสำคัญคือเทคโนโลยีสารสนเทศ เพราะปัจจุบันนี้อุปกรณ์หลายชนิดก็ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต ดาวเทียม และไม่นานมานี้ มีการออกพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เป็นการบ่งบอกว่าสังคมให้ความสำคัญแก่เทคโนโลยี โดยประเทศไทยในปัจจุบันถือว่าเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา กำลังมีการพัฒนาในทุกด้านๆ ไม่ว่าจะเป็นใน ด้านเทคโนโลยี ด้านการสื่อสาร รวมไปถึงด้าน การศึกษาอีกด้วย ซึ่งการศึกษามีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนามนุษย์ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ เพราะความสามารถและ ศักยภาพในการผลิตของแต่ละประเทศขึ้นอยู่กับองค์ความรู้ของคนในชาติ ประเทศที่พลเมือง มีการศึกษาดี้อยู่ได้เปรียบในการแข่งขันเสมอไม่ว่าจะเป็นด้านเกษตรกรรมหรืออุตสาหกรรม หากคนได้รับการพัฒนาจากการได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด คนจะเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จ ของการพัฒนาประเทศทุกด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546, หน้า 10)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาคนไทยให้มีความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แนวทางในการจัดการจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวระบุในหมวด 4 มาตรา 22 คือ “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” และในมาตรา 24 ระบุว่า “การจัดเนื้อหาสาระและ กิจกรรมการเรียนรู้ต้องให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล” และในการพัฒนาประเทศนั้นทรัพยากรที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนา ประเทศ คือ คนที่มีคุณภาพ การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคน สามารถ เตรียมคนให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการแข่งขัน รู้จักการคิดวิเคราะห์ ให้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ รักการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปิดโอกาสให้ ทุกคนคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลก เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถสั่งสมทุนทางปัญญา เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมได้

ในปี พุทธศักราช 2559 ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน (ASEAN) ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกก่อตั้งอาเซียน รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของประเทศเพื่อร่วมผลักดันให้เกิดการสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 ที่เน้นการปฏิบัติและเชื่อมโยงยิ่งขึ้น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในภูมิภาค ตามที่ปรากฏในปฏิญญาชะอำ หัวหิน ว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน พ.ศ. 2552-2558 ซึ่งประเทศไทยมีข้อผูกพันร่วมกับสมาชิกอาเซียนที่จะส่งเสริมให้ประชาชนอาเซียนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการรวมตัวของอาเซียน และกระบวนการเป็นประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ ในวาระที่ไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนเมื่อปี 2522 รัฐบาลไทยได้ผลักดันให้เกิดการบรรลุเป้าหมายกฎบัตรอาเซียน (Realizing the ASEAN Charter) การเสริมสร้างประชาคมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Revitalizing a people-centred ASEAN Community) และการเน้นย้ำความมั่นคงของประชาชนในภูมิภาค (Reinforcing human security for all) เป็นต้น อันจะทำให้ประชาชนสามารถก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างบรรลุผลได้ภายในปี 2558

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่สมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม วัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง โดยที่ประชาคมอาเซียนจะให้ความสำคัญในทุกด้านอย่างเท่าเทียมกัน มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องไปพร้อมๆ กัน กำหนดให้การก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อประกอบกันเป็นประชาคมอาเซียนที่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมีคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติเป็นกลไกระดับประเทศในการประสานการดำเนินงาน และติดตามความคืบหน้าในภาพรวมทุกด้าน และมีหน้าที่สำคัญในการผลักดันและสนับสนุนหน่วยงานราชการต่างๆ ในการดำเนินการเพื่อก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียน และได้มีการจัดทำแผนงานแห่งชาติสำหรับการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยประเทศสมาชิกอาเซียน หรือประชาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย 10 ประเทศ คือ ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ต่างเห็นพ้องต้องกันว่าการศึกษาคือปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ เราจะเห็นว่า ปริญญาว่าด้วยแผนงานสำหรับประชาคมอาเซียน ได้ให้ความสำคัญในการใช้กลไกการศึกษาขับเคลื่อนอาเซียน ให้บรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ที่มุ่งให้อาเซียนมีวิสัยทัศน์สู่ภายนอกมีสันติสุข และเชื่อมโยงเข้าด้วยกันในการเป็นหุ้นส่วนในสิ่งแวดล้อมของประชาชาติปิตุภูมิและมืออยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน การพัฒนาที่มีพลวัต และการรวมตัวทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดและในสังคมที่เอื้ออาทรที่ระลึกถึงสายสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ รับรู้มรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกัน และเชื่อมโยงในอัตลักษณ์ของภูมิภาค ประเทศไทยซึ่งเป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียน ได้ตระหนักถึงบทบาทและภารกิจสำคัญในการเสริมสร้างความร่วมมือกับอาเซียนเพื่อสร้างความแข็งแกร่งของอาเซียนในเวทีโลก โดยเฉพาะการใช้กลไกความร่วมมือด้านศึกษานำพาอาเซียนสู่การเป็นประชาคมที่มีความมั่นคง ดังคำกล่าวตอนหนึ่งของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในพิธีเปิดการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2552 ที่ว่า “ประชาชน

ของอาเซียนเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของอาเซียน เราต้องทำให้แน่ใจว่า พวกเขามีช่องทางที่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาบุคคล และเราควรดำเนินการดังกล่าวโดยการส่งเสริมและลงทุนในด้านการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเสริมสร้างศักยภาพในด้านอื่นๆ นี่คือนโยบายที่เราเรียกว่า การลงทุนระยะยาวเพื่ออนาคตของประชาคม ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการสร้างประชาคมที่ยั่งยืนต่อไป” (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2553, หน้า 16) ในส่วนของความร่วมมือด้านการศึกษาของประชาคมอาเซียนนั้น ได้มีการลงนามในปฏิญญาชะอำ-หัวหิน โดยนายกรัฐมนตรีของไทยและผู้นำของประเทศต่างๆ ในอาเซียน ประกอบด้วยความร่วมมือใน 3 เสาหลัก คือ ประชาคมด้านการเมืองและความมั่นคง โดยใช้การศึกษาเป็นตัวนำ ประชาคมด้านเศรษฐกิจทุกประเทศจะต้องพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก และประชาคมด้านสังคมและวัฒนธรรม ให้ถือว่าความงดงามมาจากความแตกต่างและหลากหลาย วัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่ไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน แต่ในความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้นจะช่วยสร้างความร่วมมือในลักษณะสังคมเอื้ออาทร โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ ทั้ง 3 เสาหลักส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อให้สามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จของการเป็นประชาคมอาเซียนได้ภายในปี 2558 หรืออีก 5 ปีข้างหน้า จากปฏิญญาดังกล่าว ส่งผลให้ทุกภาคส่วนต้องเร่งแสวงหาความร่วมมือเพื่อเพื่อเดินหน้าขับเคลื่อนเตรียมพร้อมเด็กไทยก้าวสู่ประชาคมอาเซียนตามเป้าหมาย โดยเฉพาะให้กลไกการศึกษาเป็นตัวนำสำคัญในการขับเคลื่อนให้สามารถก้าวไปได้อย่างมีทิศทาง ผสานประโยชน์ร่วมกัน องค์กรหลักในกระทรวงศึกษาธิการจึงต้องเร่งเครื่องก้าวเดินอย่างไม่หยุดนิ่ง

การศึกษาเป็นการสร้างคนให้มีความสามารถ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม ถ้าประชาชนในชาติได้รับการศึกษาจะช่วยให้ทุกคนมีชีวิตที่ดี มีความสุขพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม ประเทศชาติจะรุ่งเรืองได้นั้นไม่ได้หมายถึงความเจริญทางด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ความเจริญของชาติดูได้จากความสงบสุขร่มเย็น ในชีวิตของคนในชาติ จากความสำคัญของการศึกษา และเพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างชาติ จึงมีความสำคัญความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองนโยบายที่ได้ตั้งไว้ และทำให้เกิดประโยชน์เป็นรูปธรรม ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนและทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปตามเป้าหมายที่ครูต้องการ ใช้เทคนิควิธีการและสื่อการเรียนการสอนใหม่ๆ ที่เรียกว่า นวัตกรรม การนำนวัตกรรมต่างๆ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นครูต้องคำนึงถึงความเหมาะสม สถานการณ์ที่แท้จริงของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญที่มีบทบาทและความจำเป็นที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและได้ผลสำเร็จตามหลักสูตรนั้น ครูผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคและกลวิธีในการสอน โดยการนำสื่อเข้ามาช่วยในการสอนซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและเอาใจใส่ต่อบทเรียน อีกทั้งจะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจ บทเรียนที่ดีขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้เห็นถึงความสำคัญของการใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ออกประกาศของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยนโยบายการใช้สื่อ และการพัฒนา

การเรียนการสอนระดับประถมศึกษาเมื่อ 18 เมษายน 2545 มีใจความว่า กรมวิชาการ (2545, หน้า 77) “กระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นกระบวนการต่างๆ เช่น กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิด เป็นต้น ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงมีการสนับสนุนให้มีการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างแพร่หลาย และให้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทุกประเภทและทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง”

นโยบายดังกล่าวจะเห็นว่าสื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญมากในกระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรพิจารณาเลือกสรรหรือสร้างสื่อขึ้นมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถที่จะบรรลุเป้าหมายในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการใช้สื่อการเรียนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ และส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการได้เปิดโอกาสให้หน่วยงานของรัฐ ท้องถิ่น โรงเรียน และเอกชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้เหมาะสมกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในทุกกลุ่มประสบการณ์

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นวิชาที่ต้องใช้เหตุผลและความจำในการเรียนรู้ การแก้ปัญหาต่างๆ จึงมักถูกมองว่าเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ยากเพราะเนื้อหาสาระที่มากเกี่ยวข้องอย่างมากมาย ดังนั้นจึงทำให้นักเรียนส่วนมากมักทำให้นักเรียนไม่อยากเรียนใน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (กฤษสุภา คำประภา, 2546, บทคัดย่อ) ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มาจากตัวนักเรียนที่พบมากที่สุด คือ นักเรียนพื้นฐานไม่ดี ไม่มีความถนัดไม่ตั้งใจเรียน ไม่สามารถประยุกต์ความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ ขาดเรียนบ่อยหรือเข้าเรียนช้า ไม่สนใจเรียน ไม่ชอบวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ไม่ชอบการท่องจำ ไม่ชอบทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง เนื้อหาในรายวิชาเยอะและยากเกินไปน่าเบื่อ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนจึงมักจดจำเพื่อการสอบเท่านั้นไม่เข้าใจหลักการหรือความสัมพันธ์ต่างๆ ที่แท้จริงทำให้ไม่มีความคงทนในการเรียนรู้ เมื่อใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทดสอบซ้ำ กลับปรากฏว่าคะแนนน้อยกว่าเดิมมากอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นเมื่อนักเรียนไม่สามารถเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้อย่างเข้าใจแล้วจึงส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำ ไม่มีความคงทนในการเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามไปด้วย

อีกทั้งการขาดระเบียบวินัยของนักเรียนไม่เพียงจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ ของตนเองและเพื่อนร่วมชั้นเรียนเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อครูผู้สอนด้วยหากครูไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนที่รบกวนกระบวนการเรียนการสอนได้แล้วจะทำให้ครูเบื่อหน่ายมีทัศนคติที่ไม่ดี

ต่อนักเรียนและชั้นเรียนตลอดจนขาดความกระตือรือร้น ในการสอนด้วยอันเป็นผลให้การเรียน การสอนด้อยประสิทธิภาพลงได้ซึ่งวินัยที่จะต้องสร้างเสริมเพื่อให้เยาวชนมีบุคลิกลักษณะอุปนิสัย และพฤติกรรมที่ดีงาม ได้แก่ นักเรียนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ การเคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์มีความกล้าหาญและความเชื่อมั่นในตนเองมีความอดทนอดกลั้น อยู่ในกรอบของศีลธรรมที่พึงปรารถนาของสังคมรวมถึงความเป็นคนที่มีคุณภาพของสังคม ในอนาคตต่อไป (ทวีชัย อัมพฤษ, 2556, หน้า 6) และนักเรียนส่วนใหญ่ ยังสับสนและไม่ทราบ เรื่องราวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ซึ่งสาเหตุที่กล่าวมาอาจมีสาเหตุมาจากหลายประการ สาเหตุสำคัญคือการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนใน ส่วนใหญ่ใช้การเรียนการสอนแบบที่ครูเน้น การบรรยายและนักเรียนเน้นการท่องจำ มากกว่าที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ ค้นคว้า ด้วยตนเอง ขาดสื่อ สิ่งเร้าหรือแรงจูงใจในการเรียน และขาดสื่อ นวัตกรรมในการจัดการเรียน การสอน ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนในที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 7)

ในด้านแนวคิดการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ พึงประสงค์ จึงมุ่งเน้นปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน ด้วยวิธีการที่หลากหลายให้เอื้อต่อ การพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ โดยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี” คือ เป็นผู้ใฝ่การเรียนรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ ใช้เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ มีความคิดรวบยอด มีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นการเตรียมคนให้สามารถเผชิญ กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งตรงกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเอง แนวการจัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) การจัดการเรียนรู้ต้อง สนองตอบต่อความสนใจของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ มุ่งเน้นให้ ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด การค้นคว้าแสวงหาความรู้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง สามารถสร้างสรรค์ ผลงานแล้วนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น กรมวิชาการ (2545, หน้า 28) การเรียนรู้ด้วยการนำ ตนเอง (SDL : Self-directed learning) จะช่วยให้ผู้สอนได้ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) อย่างสมบูรณ์แบบและให้ผู้เรียนรู้ถึงภาระรับผิดชอบของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งที่ตัวเองตั้งไว้ และจะเป็นประสบการณ์ที่ผู้เรียนจะได้เข้าใจในความต้องการของตนเอง ได้เรียนรู้ตามความต้องการที่ตัวเองอยากเรียนรู้และได้ผสมผสานข้อมูลกับกระบวนการเรียนรู้ เพื่อที่จะบรรลุจุดประสงค์ที่ตนเองตั้งใจ ดังนั้นการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองจึงเป็นแนวความคิด หนึ่งที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์อย่างแท้จริง

ดังนั้น การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความมีวินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ คนจะมีวินัยในตนเองก็ต้องมีคุณธรรมประจำใจ คนที่มีความรู้อย่างเดียวแต่ขาดวินัยจะทำให้ สังคมเดือดร้อนมีปัญหาต่างๆ ตามมา สังคมที่ไร้วินัยย่อมสับสนวุ่นวาย เพราะเมื่อคนในสังคม ขาดระเบียบวินัย ต่างคนต่างก็ทำตามใจตัวเอง จึงเกิดความไม่สะดวกในการปฏิบัติ ขาดความเรียบร้อย ไม่ยอมรับและปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของสังคม สังคมไทยจึงไร้ระเบียบ

การทำงานไม่มีประสิทธิภาพ และการที่สังคมมนุษย์จะอยู่รวมกันได้อย่างมีความสุขนั้น เนื่องจากความมีระเบียบวินัยในสังคมซึ่งบุคคลทุกคนจะต้องปฏิบัติตามที่สังคมกำหนดขึ้น ฉะนั้นการสร้างระเบียบวินัยในสังคมจึงจำเป็นต้องวางรากฐานให้กับสมาชิกของสังคมตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเกิดประสิทธิภาพ (ไซคอนันต์ วิชัยเลิศ, 2550, หน้า 1) ทำให้นักเรียนเกิดการรู้จักตนเองและตระหนักในคุณค่าของตนเอง (Self - Esteem) มีการแข่งขันกับตัวเอง ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น เพราะการเรียนรู้เกิดจากการลงมือปฏิบัติเองโดยผู้เรียน การเรียนรู้จึงมีความหมายกับผู้เรียนทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำการเรียนรู้ได้นานขึ้น และผู้เรียนเองก็มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ (สุพัชยา ปาหา, 2554, บทคัดย่อ) ส่วนความคงทนในการเรียนรู้ก็มีส่วนสำคัญเช่นกัน โดยจะเป็นการคงไว้ซึ่งผลการเรียน ความรู้ที่เคยเรียนหรือเคยมีประสบการณ์รับรู้มาแล้ว หลังจากที่ได้ทอดทิ้งไว้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ก็คือ ความคงทนในการจำ และในการประเมินผลการเรียนรู้มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ถ้าเราประเมินผลทันทีที่ผู้เรียนเรียนจบ ผลการประเมินที่เราได้ คือ ผลของการเรียนรู้ แต่ถ้าเราคอยให้เวลาล่วงเลยไประยะหนึ่ง อาจเป็น 2 นาที 5 นาที หรือหลายๆ วันค่อยประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่ได้จะเป็นผลของการเรียนรู้และความคงทนในการจำ (Adams, 1976, p. 9) ส่วนความฉลาดทางอารมณ์จะทำให้เด็กเรียนหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการเรียน รักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สามารถปรับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม มีความสุขและสมควรตามอัตภาพ คือไม่จำเป็นต้องมีของเล่นมากมาย ไม่จำเป็นต้องไปเที่ยวบ่อยๆ เป็นต้น เมื่อเด็กเติบโตขึ้น เขาจะรู้ถึงเป้าหมายชีวิตตนเอง รู้จักปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ รู้ว่าตนต้องการอะไร เปรียบเทียบกับศักยภาพของตนเองแล้ว เลือกรเรียน เลือกทำงานได้อย่างเหมาะสม จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยบุคคลที่อ่อนน้อม เน้นการร่วมมือกันทำงาน หากเกิดความขัดแย้งหรือปัญหาขึ้นก็ต้องพูดคุยปรับความเข้าใจ ทักษะอุปนิสัยอย่างนี้พบได้ในผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ (เทิดศักดิ์ เดชคง, 2547, หน้า 47)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย พบว่า การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปสามารถช่วยให้การเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กฤตภพ ศรีใหญ่ (2547, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พลังงานกับชีวิตและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านลำพะใหญ่อุดรราชภัฏสงเคราะห์ อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พลังงานกับชีวิตและสิ่งแวดล้อม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 60 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า แผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้ศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 84.95/81.16 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 มีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.73 หมายความว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากเรียนรู้ด้วยแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง พลังงานกับชีวิตและสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 73.54 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และยังพบว่า เทคนิค SDL เป็นการเรียนรู้ที่ยอมรับสภาพความแตกต่างของบุคคลว่ามีศักยภาพสามารถที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง เป็นการตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุข และเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตตั้งนั้นรูปแบบการสอนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบนำตนเองจึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะ ความเข้าใจ ความสามารถ ทักษะคิดและนำองค์รวมความรู้ของผู้เรียนไปประกอบอาชีพเพื่อจะได้มีความเจริญก้าวหน้า สร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไปสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ เกียรติศักดิ์ วรกิจิริ (2552, หน้า 67) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการเรียนรูแบบนำตนเองบนเว็บเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู แบบนำตนเองบนเว็บเพื่อเสริมสร้างความ สามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.05/83.88

จากเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมและศักยภาพในการเตรียมพร้อมที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาและวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งอาเซียน สร้างความเข้าใจในเรื่องราวของประเทศสมาชิก ทางด้านข้อมูลพื้นฐานของแต่ละประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมืองการปกครอง วิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม ประเพณี สามารถใช้กระบวนการสืบค้นข้อมูล เกิดการเรียนรู้ การสื่อสาร มีกระบวนการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ตลอดจนเห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีจริยธรรม คุณธรรม ค่านิยมที่เหมาะสม การจัดการและเทคนิควิธีการต่างๆ ที่เรียกว่า เรียนรู้วิธีหาความรู้ (Learn How to Learn) ซึ่งมีค่ามากกว่าความรู้ (สงบ ลักษณะ, 2545, หน้า 1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเยาวชนไทยให้มีความพร้อมในการเป็นพลเมืองของประชาคมอาเซียนต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังต่อไปนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หรือไม่
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL มีความมีวินัยในตนเอง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร

4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความคงทนในการเรียนหรือไม่ อย่างไร

5. ความมีวินัยในตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน (สูง ปานกลาง และต่ำ) ที่ได้รับการสอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความมีวินัยในตนเองของผู้เรียน ก่อนและหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL
4. เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL
5. เพื่อหาความแตกต่างระหว่างความมีวินัยในตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน (เก่ง ปานกลาง และต่ำ) ที่ได้รับการสอนโดย บทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ไว้ดังต่อไปนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ความมีวินัยในตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความคงทนในการเรียนรู้

5. ความมีวินัยในตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน (สูง ปานกลาง และต่ำ) ที่ได้รับการสอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความแตกต่างกัน

ความสำคัญของงานวิจัย

ความสำคัญของการวิจัยในการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้มีดังนี้

1. ได้บทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL เรื่อง การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพโดยผ่านกระบวนการวิจัย
2. เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เป็นแนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อนำไปพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปในเรื่องอื่นๆต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ของศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้ที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 12 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน รวม 12 ห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 210 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนหนองบัวแพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 22 คน ได้มาโดยโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยเชื่อมั่นว่ากลุ่มตัวอย่างนี้จะเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรของศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้ที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 อันเนื่องจากมีลักษณะคล้ายคลึงกันหลายด้าน ดังต่อไปนี้

1.2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดหลักสูตรเดียวกัน คือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ

1.2.2 ทุกโรงเรียนเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ซึ่งอยู่ภายใต้นโยบายเดียวกัน

1.2.3 ผลการประเมินระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ ใกล้เคียงกัน

1.2.4 ทุกโรงเรียนใช้เกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและตัวชี้วัดการประเมิน ภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เดียวกัน

1.2.5 ทุกโรงเรียนใช้เกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและตัวชี้วัดการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาภายใต้เขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ผู้วิจัยทำการศึกษามี 3 ตัวแปรด้วยกัน ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

2.1.1 วิธีเรียนด้วยตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับ

เทคนิค SDL

2.1.2 ตัวแปรจัดประเภท ได้แก่ ระดับความความฉลาดทางอารมณ์

ประกอบด้วย

2.1.2.1 ความฉลาดทางอารมณ์ระดับ สูง

2.1.2.2 ความฉลาดทางอารมณ์ระดับ ปานกลาง

2.1.2.3 ความฉลาดทางอารมณ์ระดับ ต่ำ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความมีวินัยในตนเอง

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.3 ความคงทนในการเรียนรู้

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ประวัติศาสตร์ เรื่อง การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 11 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

เรื่องที่ 2 ราชอาณาจักรไทย

เรื่องที่ 3 ราชอาณาจักรกัมพูชา

เรื่องที่ 4 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

เรื่องที่ 5 สหภาพมา

เรื่องที่ 6 สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

เรื่องที่ 7 บรูไนดารุสซาลาม

เรื่องที่ 8 สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

เรื่องที่ 9 ประเทศมาเลเซีย

เรื่องที่ 10 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

เรื่องที่ 11 สาธารณรัฐสิงคโปร์

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ใช้เวลาในการทดลองรวมทั้งหมด 22 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

เพื่อดำเนินการวิจัยให้ได้ตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูป ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการจัดกิจกรรมของ Skinner (1971, unpagued อ้างถึงใน สุรางค์ โค้วตระกูล, 2554, หน้า 308-312) เทคนิค SDL ผู้วิจัยได้นำวิธีการของ Knowles (1975, pp. 40-47 อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2548, หน้า 89) มาประยุกต์ใช้ ในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปพร้อมกับเทคนิค SDL ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ ตัวแปรจัดประเภท คือ ความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ กลุ่มสูง ปานกลาง และกลุ่มต่ำ ทั้งนี้เพราะต้องการทราบว่า บทเรียนสำเร็จรูปพร้อมกับเทคนิค SDL พัฒนาขึ้นเมื่อนำมาจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนที่มีความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกัน ความมีวินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ผู้วิจัยได้สรุป กรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL เรื่อง การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นิยามคำศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นโดยกำหนดเนื้อหา วัตถุประสงค์ วิธีการตลอดจนอุปกรณ์การสอนไวล่วงหน้า ผู้เรียนสามารถศึกษาคนเดียวและประเมินผลการเรียนด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ และมีการเสริมแรงแก่ ผู้เรียนเป็นระยะๆ โดยการเฉลยคำตอบให้ทันที โดยกำหนดเนื้อหาที่แบ่งเป็นตอนย่อยๆ เรียกว่า กรอบหรือเฟรม โดยเสนอเนื้อหาทีละน้อย มีคำถามให้ผู้เรียนคิดทำกิจกรรมหรือตอบ แลเฉลยให้ทราบทันที ผู้เรียนสามารถรับรู้ได้ ด้วยตนเองและเป็นไปตามความสามารถของแต่ละบุคคล

2. เทคนิค SDL หมายถึง เทคนิคการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self-Directed Learning) การเรียนรู้แบบนำตนเอง กระบวนการศึกษาของบุคคล โดยเริ่มจากความต้องการการเรียนรู้จุดมุ่งหมาย มีการวางแผนการเรียนรู้ สามารถระบุแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ได้ มีการวัดและประเมินผลตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีขั้นตอนของการเรียนรู้อยู่ 4 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 ครูนำโดยการชักจูง อธิบาย

2.2 ครูจูงใจให้ผู้เรียนสนใจโดยการบรรยาย ให้ตั้งเป้าหมายและกำหนด

กลยุทธ์วิธีการเรียน

2.3 นักเรียน เรียนโดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน

2.4 นักเรียนชี้นำตนเองโดยครูเป็นที่ปรึกษา ทำได้โดยการลงฝึกด้วยตนเอง

3. บทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL หมายถึง สื่อการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการนำสื่อประสมที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์เข้ามาใช้ประกอบกิจกรรมจัดการเรียนการสอน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปบูรณาการร่วมกับเทคนิค SDL มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ครูนำโดยการชักจูงนักเรียน อธิบาย ให้ตั้งเป้าหมายและกำหนดกลยุทธ์วิธีการเรียน

ขั้นตอนที่ 2 นักเรียนเรียนโดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน

ขั้นตอนที่ 3 แบ่งบทเรียนแต่ละบทออกเป็นหน่วยย่อย เป็นขั้นๆ

ขั้นตอนที่ 4 นักเรียนชี้นำตนเองเรียนตามกรอบการเรียน (Frame) ตามลำดับจากง่าย ไปหายาก และให้เรียนเป็นขั้นๆ โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนให้คำปรึกษา

ขั้นตอนที่ 5 นักเรียนจะต้องให้คำตอบทุกกรอบ ตามลำดับของกรอบ โดยไม่ข้ามขั้นทุกครั้งให้ผู้เรียนให้คำตอบ ผู้เรียนจะสามารถตรวจสอบได้ทันทีว่าคำตอบ ถูกต้องหรือไม่ซึ่งเป็นแรงเสริมบวกทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจที่จะเรียนรู้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ได้เข้าใจจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ และบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยองค์ประกอบของ

บทเรียนสำเร็จรูป ประกอบไปด้วย ปก คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้คู่มือ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล บรรณานุกรม และภาคผนวก

4. ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อบังคับสำหรับควบคุม ความประพฤติ ที่เกิดจากทั้งภายในและภายนอกของคน ในสังคมให้เรียบร้อยดีงาม เป็นแบบแผน อันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้ อยู่ร่วมกันด้วยความสุขสบาย ไม่กระทบกระทั่งซึ่งกันและกัน โดยตนเองมี จิตสำนึกที่กระทำเพื่อที่จะบังเกิดผลดีต่อตนเองส่วนรวม และสังคม ซึ่งในการวิจัย ครั้งนี้ผู้วิจัยจะพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ทั้งหมด 4 ด้าน คือ 1 ด้านความรับผิดชอบ 2 ด้าน ประโยชน์ส่วนรวม และ 3 ด้านความซื่อสัตย์ 4 ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ จะทำการสอดแทรกเข้าไปในขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ และทำการวัดโดยใช้แบบวัดความมี วินัยในตนเอง ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และเมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลคะแนนที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมและมวลประสบการณ์ทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น สามารถวัด ออกมาได้โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

6. ความคงทนในการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการจดจำเนื้อหาเรื่องราว กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ที่เรียนผ่านไปแล้ว 14 วัน ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิมมาวัดซ้ำ

7. ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ของตนเอง ในการระบุประเมินและการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของกลุ่ม ที่ช่วยให้ดำเนิน ชีวิตให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ อย่างมีความสุข จะเห็นได้ว่าความฉลาดทางอารมณ์เป็นรากฐาน สำคัญและมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับปัจจัยด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อความมีวินัย อาทิ สัมพันธภาพ ภายในครอบครัว การอบรมเลี้ยงแบบประชาธิปไตยสภาพแวดล้อมทางบ้าน ความอดทนลักษณะ มุ่งอนาคตและควบคุมตน เป็นต้น ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

8. เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 หมายถึง เกณฑ์ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับเทคนิค SDL เรื่อง การเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกเป็น 80 ตัวแรก หมายถึงร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทุกคน ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียนสำเร็จรูป ทั้ง 11 เรื่อง ได้คะแนนรวมเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80 ส่วน 80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทุกคนได้จากการทำ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80